

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Notat

<i>Fra</i>	Svein Holtan	<i>Dato</i>	03.03.2010
<i>Til</i>	Oslo, Asker og Bærum, Romerike og Søndre Buskerud, Østfold, Follo politidistrikter	<i>Vår referanse</i>	201000753
<i>Kopi til</i>		<i>Saksbehandler</i>	Karoline Johnsrud
		<i>Telefon</i>	
		<i>Telefaks</i>	

Mediehåndtering ved innføring av avlyttingsfritt samband

Avlyttingssikkerhet blir en av de viktigste gevinstene for politiet når det nye nødnett tas i bruk. Med dagens teknologi vil det ikke være mulig å avlytte politiets del av det nye krypterte digitale sambandet. Operative vurderinger, personopplysninger og andre sensitive opplysninger kan nå håndteres på en forsvarlig måte på en felles plattform. Dette er en ønskelig utvikling, men den nye situasjonen medfører noen kommunikasjonsmessige utfordringer som politiet må være forberedt på.

Politiet er tjent med å komme ut med riktig informasjon om hendelser som håndteres. Politiet skal dessuten oppfylle informasjonsplikten som er nedfelt i Statens kommunikasjonspolitikk¹, politiets kommunikasjonsstrategi², samt i politiinstruksen.³

Mulige kommunikasjonsutfordringer ved innføringen av avlyttingsfritt samband

I flere år har mediene fullt lovlig kunnet lytte til politiets samband, og sambandet har vært en viktig kilde til nyheter og på denne måten tatt noe av "medietrykket" bort fra operativt personell og ledelse. Når denne muligheten blir borte, er det stor sannsynlighet for at pressen vil søke informasjon om hendelser der politiet er involvert på andre måter.

Mulige konsekvenser er:

- Flere telefoner til operasjonssentralen og sentralbordet i hverdagen
- Ved større hendelser kan man oppleve et enormt trykk som kan være u håndterbart, altså at vi oftere kan oppleve situasjoner som minner om kriser med behov for krisekommunikasjon
- Flere "amatørjournalister" på åstedet med begrenset erfaring og innsikt
- Flere øyenvitneskildringer, annenhåndsfortellinger og synsere
- Flere journalister som spaner på politiet
- Journalister henger seg på utrykninger
- Økt press på den enkelte tjenestemann med mulighet for flere uønskede lekkasjer

¹ Fastsatt av Fornyings- og administrasjonsdepartementet 16. oktober 2009.

² Utgitt av Politidirektoratet juni 2009.

³ Politiinstruksen §5-5, tredje ledd.

- Færre tips til politiet som følge av mindre opplevd kontaktflate mellom politi og publikum. Dette har konsekvenser for tillitsforholdet mellom publikum og politi og for politiets oppgaveløsning.

I sum kan dette føre til at politiet som organisasjon får dårligere kontroll med informasjon som angår oss. Disse mulige konsekvensene samsvarer godt med dokumenterte erfaringer fra blant annet Sverige, Storbritannia, Finland og Island som alle har innført avlyttingsfritt samband.

I tillegg er det også grunn til å stille spørsmål om hvordan publikums oppfatninger av politiet vil kunne endres over tid dersom publikum, gjennom media, sjeldnere får se politiet i aksjon. Politiets innsatsledere har i dag meget høy troverdighet og gjør en svært god jobb med å håndtere pressen. Deres innsats bidrar i stor grad til at tilliten til politiet er høy. Det vil være uheldig dersom pressen ikke hurtig nok får tilstrekkelig med informasjon til å kunne dokumentere politiets oppgaveløsning ved hendelser gjennom bilder og film, og ved egne inntrykk og innsatsledernes kommentarer på hendelsesstedet. Færre skildringer av politiet i arbeid vil over tid kunne endre publikums oppfatninger om politiet.

Mulige løsninger for norsk politi

Politidirektoratet har tidligere utarbeidet en rapport basert på svenske og britiske erfaringer og løsninger for kommunikasjon med mediene ved avlyttingsfritt samband (vedlagt). Politiet i Stockholm og London har ulike løsninger for mediehåndtering, men felles for dem er at det er avsatt ressurser dedikert til mediehåndtering, altså i tillegg til operatørene på operasjonssentralen.

Styrking av operasjonssentralen

I norsk sammenheng vil det i få tilfeller være hensiktsmessig med så omfattende ordninger som det vi finner i Storbritannia og Sverige. Men for politidistrikt med stor pågang fra mediene må det vurderes om det behov for å styrke operasjonssentralen med en egen funksjon for mediehåndtering, i hvert fall i de normalt mest hektiske periodene. En slik funksjon vil sørge for at mediene håndteres på en god og profesjonell måte, men like viktig vil funksjonen bidra til å skjerme operasjonslederne slik at de får konsentrere seg om sin primæroppgave. Et mulig tiltak kan være å knytte erfarne seniorer som har verdifull erfaring, men som ikke lenger er i aktiv operativ tjeneste, til denne nye funksjonen. Et annet alternativ er at sivile informasjonsrådgivere fra distriktets kommunikasjonsenhet går en form for turnustjeneste på operasjonssentralen.

Politologg på nett

Uavhengig av innføring av nytt nødnett har flere politidistrikter allerede etablert praksis med å kommunisere med mediene ved å legge en bearbeidet versjon av politiloggen ut på politi.no. Det er da operasjonsleder som har fått opplæring og som forestår publisering. Fordelene ved ordningen er at operasjonsleder får frigjort tid til å ivareta kjerneoppgavene sine, samt at mediene får lik informasjon på samme tid. Andre fordeler ved ordningen er at pressen får tilgang til informasjon uten å ringe operasjonssentralen. Politilogg på nett har vist seg å kunne generere en mengde besøk på politiets nettsider. Et godt eksempel er Helgeland politidistrikt som hadde 34 464 sidevisninger av sin politilogg i februar i år. Noe av årsaken til dette er at lokalavisen Helgeland Arbeiderblad legger lenker til politiloggen fra mange av sakene de skriver om politiet. Også Nordmøre og Romsdal og Midtre Hålogaland politidistrikter får mange besøk på sine politilogger på nett. Besøkene på loggene betyr at publikum får tilgang til politiets versjon av hendelser uten at de er filtrert av mediene. Dette

gir politiet en ypperlig mulighet til å kommunisere våre budskaper direkte til publikum. Operasjonssentralen må likevel være beredt til å svare på mediehenvelser på telefon der journalister ber om utdypende informasjon. Ved innføring av avlyttingsfritt samband vil en slik løsning for noen distrikter være fullgod.

Politilogg på mail til redaksjonen

Et annet alternativ er å distribuere informasjon til pressen per e-post. Østfold og Telemark politidistrikt sender en redigert utgave av PO-loggen per e-post til mediene 6 ganger i døgnet. Tidspunktene er faste og er bestemt i samarbeid med lokale medier.

Operasjonsleder forestår utsendelsen. Medieinstruksen er uforandret: de samme kriteriene gjelder for det som går ut på mail som for det som tidligere gikk ut muntlig. Ordningen vurderes som svært tidsbesparende i forhold til telefonkontakt med mediene og krever ingen ressurser utover normal bemanning. Både de ansatte ved operasjonssentralen og mediene er svært fornøyde med ordningen. Det forutsettes at operasjonssentralen fremdeles snakker med pressen på telefon når det er nødvendig. Ved innføring av avlyttingsfritt samband vil også en slik løsning for noen distrikter være fullgod.

Konklusjon

Det er den enkelte politimester sitt ansvar å finne lokale løsninger for kommunikasjon med mediene når distriktene tar i bruk avlyttingsfritt samband. Kontakt med mediene per nettløgg eller e-post er erfaringsmessig en god løsning og koster ikke mer enn dagens løsning. Dette er ikke en ny oppgave – det er en mer hensiktsmessig måte å løse en eksisterende oppgave på. For distrikter med svært stor mediepågang må slike løsninger suppleres med andre tiltak.

Politidistriktene må finne egne løsninger tilpasset medietrykket og behovet lokalt. Det kan være hensiktsmessig å invitere lokale medier med på diskusjonen rundt gode løsninger. Kommunikasjonsrådgiverne i distriktene er en ressurs i diskusjonen rundt løsninger for kommunikasjon med pressen når det blir stille på politisambandet.

Hilsen

Svein Holtan
Kommunikasjonsdirektør
Politidirektoratet

Vedlegg:

Mediekommunikasjon når politiet tar i bruk avlyttingsfritt samband